

CARTILE

SATEANULUI ROMANU.

DESCÉPTA-TE ROMANE

Cartea XII.

Decembre.

An. IX.—1884.

Buna sér'a lui Craciunu.

*Dragi Romani de pre la sate,
Voi ce pastrati nepatate
Limba, lege, portu strabunu —
Faceti-ve-adi voia buna,
La feréstra dragu resuna:
— „Buna sér'a lui Craciunu.“ —*

*Cà dóra-i la cântatori
Si au pornitu colindatori,
Cà in nóptea de ajunu: —
De colindi resuna satulu,
Toti salut' unulu pre altulu,
— „Buna sér'a lui Craciunu.“ —*

*Si din dealu mosiulu Craciunu
Radiêmatu pre unu alunu
Totu cobóra catra satu, —
De betrânu abia pasiesce,
La totu pasiulu se opresce,
Cà-i de vremi ingreuiatu.*

*Albu cá iérn'a-i-este capulu
Alba-i hain'a si toiagulu,
Alba-i calea impregiuru —
Si cojócele-i din spate
Si mustetiele-i burate
Si opincele-i mai ciuru.*

La tóta cas'a-i lumina
La totu focu-o óla plina
Satu 'ntregu este desceptu. . .
Saru copii dela vatra
Cându audu câniî cã latra —
Pre colindatori i-ascépta.

Dar' audi éta cã vînu
Flacãii cu Vîflaimu —
Ce dulci nevinovatii!
Ei ureaza-unu stogu câtu cas'a
Si colaculu câtu-i mės'a
Si bucuria 'n copii. . .

Badea Stanu le multiemesce,
Si Floric'a pregatesce
Unu ospetiu pre sém'a loru. . .
Toti inchina, 'mbuca-odata,
Si copil'a 'nrosindu cauta Library Cluj
Catra unulu mai cu doru.

Bate mediulu noptiei sãnte
La ferestra 'ncepu se cãnte:
„Lerui, Lerui, Dómne bunu!“
„Lerui!“ satulu intregu geme
Par cã-ar' vré cá se rechieme
Dulce tempulu celu strabunu.

Astfeliu trece-o nópte dulce
Fãr' se-i vîna se se culce
Cuiv'a in intregulu satu.
Mosiu Craciunu e totu pre cale
Si cobóra 'ncetu de vale
Pre toiagu-i radiématu.

O! 'n acésta dî marétia
Uitati grigi, amaru, tristétia
Dragi Romani si-ori-ce nevoi,

*Si faceti cá se dispara
Ori-ce suferinti-amare
Ori ce lacrimi dintre voi.*

—
*Imbracati hain'a cea mândra
Cum se cade la-o dî sânta
La beserica-alergati —
De sarutati sant'a cruce
Si cu-unu versu doiosu si dulce
Micu sâ mare ve rogati:*

— „Dómnne-alu ceriului parinte,
Tie ne rogamu ferbinte:
Apàrà-ne de nevoi, —
Fà cá vecinicu se 'nflorésca
Dulcea dragoste fratiésca
Si iubirea intre noi!“ —

—
„Lerui, Lerui, Dómnne bune,“
Maretie-amentiri strabune
Ce 'n ochi lacrimi 'ti pornescu.
Cântari dulci! stêrniti marirea
Si frati'a si iubirea
In poporulu romanescu!

V. B. MUNTENESCU.

Unele lupte ale Domniloru romani

Stefanu celu mare si Michaiu vitézulu.

~~~~~
*Lupt'a dela Codrulu Cosminului séu „Dumbrav'a Rosia.“
(Urmare.)*

Priveliscea erá ingrodîtóre. Cara, cái, boi, arme rupte, membre omenesci acatiate de stânci, si tóte aceste pline de sânge omenescu, de sânge polonescu.

Intre acestea se facù nópte. Lupt'a incetá dar' a dóu'a dî demanétia Stefanu sosí cu armata s'a. Elu aveá inca

pre lângă Romanasi 2000 de Turci. Eră 27 Octombree. O nouă luptă-i asceptă acum pre Polonii remasi în viétia, o luptă pre viétia, pre mórte. Stefanu eră morbosu, dar' totusi nu se potù rabdá cá se nu lupte înca odata pentru marirea Moldovei. Elu încalecă si cá unu trasnetu cadîu asupra duşmaniloru. Lupt'a a fostu crâncena cá-ci unii lup-táu pentru viétia lor, ér' altii pentru viétia Moldovei.

Moldov'a inse eră scrisa în ceriu printre tierile ce nu au se móra în veci. Moldov'a nu a moritu ea traiesce, dar' Polonii dela Codrulu Cosminului au cadîutu unii morti, altii prensi si o parte fórte mica numai a scapatu de armele romane între cari si Albertu.

Dóuedieci de mii (20.000) Poloni au fostu prinsii în acést'a luptă. Albertu a voitu se umilésca pre Stefanu inse nu si-a ajunsu scopulu. Stefanu a voitu si a trebuitu se-si apere mosi'a strabuna si-a si aparatu-o, dar' a umilitu totu-odata pre Albertu si trufia polóna. Elu a prensu adeca pre Polonii robiti în jugu si a aratu cu ei unu siesu intensu unde semanéndu ghinda a resaritu o padure ce se numesce pâna în diu'a de astadi „Dumbrav'a rosia.“ Cu sudorile de sânge aloru 20.000 Poloni robiti a fostu ingrasiatu pamentulu acest'a, precumu si cu sângele fratiloru lor ce au picatu pre câmpulu de batalia si apoi sângele e rosii si de ace'a crescîndu padurea pre loculu acel'a s'a numitu „Dumbrav'a rosia.“ Marele poetu V. Alesandri în poemulu seu istoricu „Dumbrav'a rosia“ éta cum descrie scen'a poloniloru înjugati :

Pe-unu siesu intinsu si galbenu, sub arsiti'a de sóre,
Cinci sute pluguri ara pamentulu tielinosu,
Si Domnulu Stefanu insusi, cu fruntea în sudóre,
Asistà p'unu calu negru sub unu stejaru frundiosu.
Optu mii de Lesi de óste, legati, cu frêu 'n gura,
În locu de boi, la juguri se opintescu tragîndu ;
Ei tragu mereu, si fierulu greu muşca 'n batatura,
Si unii gemu si altii cadu pre genunchi plangîndu !
Dar' biciulu f-i lovesce si lancele i împungu . . . . .
Se scóla 'n brânci si éraşi tragu brazde pe pamentu !
Multi dintre ei sermanii ! în capetu nu ajungu
Si chiar' în aloru brazde gasescu a loru mormentu !
Romanii cu glasul aprigu îndemna cá se 'ntinda,

Strigându; „Hâis, tia, Litfene! hâis, tia, haram la plugu!
„Tu-mi pregatise-si jugulu, eu mi te-am pusu in jugu.
„Hâis, tia! . .“ Apoi din urma arunca 'n brazde ghinda,
Ér' Stefanu la tovarasi le dîce cu glasu tare:
„Asi'a scrie Romanulu a s'ale fapte mari,
Cu fieru 'n brazda négra! . . Romanulu astadi are
„Pamêntulu seu dreptu carte si pluguri cârturari.
„Aici pre unde astadi e numai câmpu, otava,
„Umbrise-voru urmasii sub „Ros i'a Dumb r a v a!“

Au mai avutu apoi Romanii lupte cu Polonii pana in anulu urmatoriu 1498 cându apoi se facu pace prin intrevenirea regelui Unguriloru Vladislau. In anulu 1499 s'a facutu in fine o legatura intre Moldoveni, Unguri si Poloni pentru a se aparâ in potriv'a dușmanului crestinatatei, a Turcului.

Acestea suntu unele din luptele lui Stefanu celu mare care a dusu neamulu romanescu la marire si onoru mare. Stefanu a moritu, dupa ce tóta viéti'a si-a petrecutu in lupte la anulu 1504 dupa o domnire plina de mârire si stralucire de ani 47, 2 luni si 3 septemani. A lasatu in domnie pre fiiulu seu Bogdanu carui'a pre patulu mortiei i-a recomêndatu se faca legatura cu Turcii, cá cei mai puternici si mai constanti din vecinii Moldovei, inse numai de le voru concede Romaniloru libertatea politica si religiósã, ér' déca nu se móra cu cinste cu totii. — Mormentulu lui e in manastirea Putn'a din Bucovin'a.

— Dara precum Moldov'a si-a avutu eroulu seu asia si Munteni'a si-a avutu pre Michaiu vitézulu despre a càrui lupte vomu vorbí in anulu urmatoriu. —

La anulu si la multi ani cu bene si cu sanetate!

GEORGIU SIMU.

V i o r e a.

. . . . Parentii numai atunci suntu pre lume multiamiti
Cându 'si vedu spre fericire copilasii pregatiti,
Ei atunci se credu siguri despre sant'a nemurire
Si din pragulu vecîniciei impregiuru cauta cu zîmbire.

Ispravniculu pocàitu.

Se dîce cà a fostu in Tiér'a romanésca unu domnu óre-cându, omu dreptu, temetoriu de Domnedieu sî nepartitionoriu.

Cându esiá la judecata, si esiá cãm desu, apoi judecat'a lui erá judecata, nu gluma. Tóta lumea erá multie-mita cu hotaririle lui. Dreptatea o dá celui ce o avea. La elu partinirea nu incapeá. Elu ascultá cu blandetie plângerile fie-cui. Elu imbuná pe toti. — Ce se ve mai spunu? elu erá adeveratulu parinte alu celoru buni.

Dara se ferésca Domnedieu se fî prinsu elu pe cine-va cu ratia in straitia cà erá aspru fórte. Se face a leu, paraleu cându se iviá nedreptatea si asuprirea inaintea lui. Mândrului si celui nesocotitu, cá si mâncatoriloru, nu le cautá de ce le e cojoculu. Tî-i trimiteá la inchisóre, de ar' fî fostu de siepte palme in frunte, cându se dovediá vinovati'a loru.

Din pricin'a acést'a ajunse Voda se nu mai aiba ce judecá, cà-ci unde se pomeniá prin tiéra vre-unu omu reu, ne'ndreptatítoriu séu asupritoriu si déca se aflá câte vre unulu, apoi erá aretatu cu degetulu sî vestea se duceá pâna la urechile lui Vod'a, si erá vai de maiculiti'a care l'a facutu, cându audiá Vod'a de unele cá acestea.

Totusi Vod'a esiá la judecata la dílele hotârite, si ascultá jeluirile poporului, cându aveá ce jeluí, si ascultá pe toti cu rabdare si cu îngaduintia.

Intr'un'a din díle se infacisiá inainte-i o femeia sí-i díse:

— Mari'a T'a, am unu fecioru, care me cautá cându erá acasa, la mine sub ascultarea mea; dar' acum, de cându este sub ascultarea Mariei t'ale, nu mai vrea se scie de mine.

— Cum se póte ast'a? — response Vod'a posomorindu-se. Si cum nu vrea se scie de tine? —

— Apoi éca, Mari'a T'a, repausatu barba ulu mieu, Domnedieu se-lu odichnésca in corturile dreptiloru, cându a parasitu lumea ást'a pecatósá, ne-a lasatu o teleaga si unu calu, adeca mestesiugulu cu care ne hraníá pe mine si pe

sângurulu fecioru ce aveamu. Acestu baetiandru, dupa mórtea tata-seu umblá elu cu teleaga, in loculu repausatului, si cu agonisél'a lui puteamu traí amendoí fàrà se sêmtîmu lips'a si neaverea. — Dupa ce s'a mai mârítu, nu sciu ce i-a trasnitu prin capu, cà s'a dusu si s'a scrisu in óstea Mariei t'ale. — Este multa vreme de atunci, si pana la unu têmpu mai aflám câte ceva de densulu; dara de cu resboiulu din urma ce ai avutu cu paganulu, n'amu aflatu nimicu de dênసుlu pâna mai acumu unu anu. 'Lu socoteamu pierdutu in resboiu, séu ratacitu, te mira pe unde, cà 'lu plangeamu pe tóte càrârile, cá pe unu peritu. — Audiêndu din veste cà elu s'ar' aflá mai bine din mil'a Mariei t'ale, cà l'ai ff pusu intr'o slujba mare, cá se-lu resplatesci pentru vrednici'a si vitegi'a ce a aretatu in acelu resboiu, amu vendiutu si teleag'a si calu, si m'amu dusu tocmai acolo unde erá elu in slujba, cu gându cà fiindu elu tare si mare, potu mâncá si eu o panisióra in curtea lui la vremea betranetieloru mele. — Dara ce se vedi Mari'a t'a? nici n'a voitu se se uite la mine. A trimisu pe unu slugitoriu de m'a gonitu dela pórt'a lui, sub cuventu cà nu me cunósce. Si asiá cu lacrimi fierbinti vinu a te rogá se-mi dáí copilulu ce mi-ai luat.

— Cine este copilulu teu femeia.

— Ispravniculu judetiului, Mari'a t'a.

— Dute jupanésa, la vetafulu de curte se te gazduésca la curtea mea, pâna va vení ffiulu teu.

Si dându porunci grabnice cá se chieme pe jupanulu Ispravnicu la curte, Vod'a 'si cautá de alte trebi ale tierii.

Ispravniculu nu mai potù de bucurie, cându primí porunc'a domnésca. Elu socoteá cà cine scie ce bunetate 'lu ascépta si se grabi se vina numai decátu.

Pe semne cà nu i-se batuse nici ochiulu stângu, nici nu-i tíuisè urechea.

Infaçisiandu-se inaintea lui Vod'a, acest'a porunci se vina si femei'a.

Cându se vediù ispravniculu de façia cu muma-s'a, inmarmurí.

— Cunosci tu, ispravnice, femeia acést'a — intrébà Vod'a cu graiu apesatu.

Ispravniculu, care se facu-se rosiu cá unu racu fiertu, 'si plecà capulu, si cu ochii in pamentu, respunsè:

— Dá, Mari'a T'a

— Cine este?

— Este mama-mea.

— Dapoi bine ispravnice, nu tí-a fostu frica de Domnedieu si rusíne de ómeni se o gonesci dela curtea t'a. Au dóra te rusínezi tu de teap'a din care ai esitu? au dóra vei fí dicúndu cá amu esitu boeriu mare si socoti lucru de josu se-ti hranesci pe mama care te-a nascutu si te-a crescutu pâna te-ai facutu mare, pentru-cà e o muiere simpla?

Si intorcúndu-se càtra femeia, mam'a ispravnicului, care stá smerita si cu mânele la pieptu, o intrébà:

— Ce osanda socotesci d.-t'a, femeia, cà i-se cade acestui fíiu nerecunoscutoriu:

— Mil'a Mariei T'ale Dómne! eu nu ceru osénda, — eu dorescu se fíu pe lângá fiíulu meu, in curtea carui'a se manéncu si eu o bucata de pâne la bętrânetiele mele si se aiba cine-mi inchide ochii la ceasulu meu celu din urma.

— Eu gasescu cu cale se-lu dau josu la scara, doi slujitori se-lu tie si tu se-lu besici cu nuielusí'a, cum faceái cându erá la cas'a t'a si sub ascultarea t'a, apoi se umble cu teleag'a cum faceái odinióra, cá se te hranésca.

— Cátu a fostu sub ascultarea mea, Marite Dómne, eu am sciutu se-lu mustru si se-lu facu se mérga pe calea cea buna. De cându inse a esítu de sub aripele mele si a intratu sub ocrotirea Mariei t'ale, numai este copilul, se fia mustratu, cá copii. Mai bine se mi se usce mânele, decátu se le redicu asupr'a lui astadi cându este barbatu si cruce de voinicu. Mai bine se muncescu eu pe la unii si pe la altii, de câtu se mai umble elu cu teleag'a, se me hranésca. Nu m'a lasá pe mine Ddiu. Elu se se veselésca in bunurile cu care P'ai cinstitu Mari'a t'a dupa vrednici'a lui; eu 'mi voiu trage dílele ce mi-au mai remasu cum voiu poté, si fia mil'a Domnului si a Mariei t'ale preste noi amendoi!

Se induiosî Vod'a pâna intr'atât'a in câtu se zarira in ochii lui dôue lacrimióre.

Atunci ispravniculu celu vinovatu ingenunchiã inaintea lui Vod'a, si dîse:

— Gresit-'amu fostu, Dómne, inaintea Mariei t'ale si a mamei mele. Iertati-me, ve rogu cu lacremi fierbinti! N'amu sciutu se pretiuescu ce feliu de mama amu avutu. Acumu vedu si eu ce mama buna si cu minte amu, mama ce ar' fí vrednica se aiba fiu pe unu boieriu mare, éra nu pre unu nimernicu cá mine. Me fagaduescu, Mari'a t'a, se iau pre mama-mea lângã mine si se o tîenu numai in palme si in haine de metasa, câte dile va avé ea si câtu mil'a Mariei t'ale se va reversá asupra-ne. Se-o cinstescu cá pe o mama buna si se nu esu din cuventulu ei.

Mari'a s'a Vod'a nu-si mai potù tiêné lacremile si ster-gându-se la ochi cu o naframa mai alba de câtu néu'a, dîsè:

— Asia se fia cum ai dîsu tu, Ispravnice. Saruta mân'a mamei t'ale si se-ti tî-i cuventulu pre cum tî-a fostu si vrednici'a in ostire, si atunci nu te voiu scapá din vedere câtu voiu fí eu Domnu.

Si asia se facù; cà-ci porunc'a lui Vod'a erá pravila pre vremea ace'a.

Dara-mi-te adi, câti nimernici nu s'oru fí gasindu, cari dupa ce cà parintii loru se stingu cheltuindu-se si in-grigiescu de densii cá se-i procópsésca, apoi cându ajungu si ei ceva, le intoreu spatele, î-i parasescu sí-i lasa peritori de fóme, tocmã cându suntu coplesiti de povar'a betrane-tieloru. Câti dîcu, nu s'oru gasí si astadi de aceia, cari ar' fí mai vrednici se umble cu teleag'a de apa de câtu se stea cocotiati, cine scie unde, si imbaerati de fumurile fu-duliei celei necuviintióse.

d. P. ISPIRESCU.

(Povestita de P. Jeorjan din Bucuresci.)

COLINDE.

Patru pastori.

Patru pastori se vorbira
Lilióra trandafiru,
Si asia se sfatuira
Lilióra trandafiru:
Haida-ti fratiloru se mergemu
Flori frumóse se culegemu,
Si se facemu cununitia
Totu cu vitia ;
Si s'o ducemu lui Christosu
In orasiulu celu frumosu ;
Cà Christosu n'a vrutu se nasca
In paluta 'mperatésca
Ci-'n iesle dóbitocésca
Cá pre omu se-lu mantuésca
Din robi'a stramosiésca.
(Din Valea-Alba.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Buna bucuria avemu.

Buna bucuria avemu
De nascerea Domnului
De neamulu pamentului. . .
Cà Christosu unde a nascutu ?
In paiete grâului
In florile fênului.
Nici acolo n'a nascutu !
Luatu-s'o
Dusu-s'o
Dela unu locu
Pâna l'-altu locu,
Totu siendiêndu si odichnîndu,
Si cu Domnedieu vorbindu,
La turisiulu cáiloru
Cá se nasca fiulu sântu.
Cându fiulu sântu 'lu nasceá
Cáii ferele rodeá,
Maic'a santa asié díceá :
Firea-ti voi cáii blastemati
De mine, de Domnedieu,
Mai tare de fiulu meu,

Voi se nu mai aveti satiu
Numai 'n dñu'a de Ispasu
Si atunci vreme de-unu ciasu.
Nici acolo n'a nascutu!

Luatu-s'o

Dusu-s'o

Dela unu locu

Pana la altu locu

Totu siediëndu

Si odichnindu

Si cu Domnedieu vorbindu,

La turisiulu oiloru,

Cá se nasca fiulu sântu.

Cându fiulu sântu 'lu nasceá

Oile se spariá

Maic'a sânta-asié dñeá:

Firea-ti voi oi blastemate

De mine de Domnedieu

Mai tare de fiiulu meu,

Lân'a pe voi se nu stee

In totu anulu se v'o iee

Mielulu de sub voi se piee! Cluj

Nici acolo n'o nascutu! —

Luatu-s'o

Dusu-s'o

Totu siediëndu si odichnindu

Si cu Domnedieu vorbindu

La iesle de boi betrâni,

Cá se nasca fiiulu sântu.

Cându fiiulu sântu 'lu nasceá,

Boii bine-lu d'aburiá,

Maic'a sânta-asié dñeá:

Firea-ti voi boi alduiti,

De mine de Domnedieu

Mai tare de fiiulu meu;

Pâna plugarii-oru prândî

Voi 'ti stá si-ti odichni;

Pâna plugarii-oru gustá,

Voi 'ti stá si-ti rumegá;

Pâna plugarii-oru ciná

Susu la luna voru tiêpá,

Din gradele

Luminele,

Din pociumbi

Fac.ii ardîndu,

Sufla ventulu linu in linu
Mi-lu légana chitilinu,
Legânutiu
De pâltînutiu
Ploia calda
Si mi-lu scalda.

(Din Reteagu.)

~~~~~
Fét'a gazdi-i féta buna.

Fét'a gazdi-i féta buna
Diminéti'a lui Craciunu!
Diminéti'a s'a sculatu
Si pe obrazu s'a spalatu,
Si pe obrazu cu vinarsu
Si pe manuri cu vinu bunu.
Cofe-'n mâna si-a luat
Si la rîu a alergatu,
Rîu-a fostu cam turburatu
De voinici incungiuratu.
Printre voinici s'a tiêpatu
Apa 'n cofe si-a luat,
Da-unu voinicu mi s'o tiêpatu
Si apa i-o-a versatu.
Ea tare s'a superatu
Si pre elu l'a blastematu:
Cine mi-a versatu ap'a
Inghetia-ar' cá dên's'a! —
Altu voinicu mi s'o tiêpatu
Anelulu i la luat:
Ea tare s'a superatu
Si cu greu la blastematu:
Cine mi-a furatu ânelulu
Rugini-ar' cá si elu,
Si-ar' amblá din mâna-'n mâna
Precum ambla si anululu! —
Altu voinicu mi s'a tiêpatu
Cunun'a i-a apucatu.
Ea pre elu s'a superatu
Si din gura-a cuvêntatu:
Cine mi-a luat cunun'a,
Cununas'ar' cu dên's'a
Cu dên's'a cu dómnas'a!

Striga fét'a....

Striga fét'a Neamtiului

Domnu, domnu si-a nost' domnu,
Din cornulu piatiului,
Striga domn'a-'mpodobita,
De pre cóm'a mohorita,
Cine-'n lume s'ar' aflá
Se-mi invetie murgutiulu
Fàrà frâu, fàrà càpestru,
Fara leacu de siea pre elu?

Nime-'n lume nu s'aflá,
Numai Sasulu cu ciap'a,
Cumú veniá
Pe murgu sariá,
Sare-'n ventu
Sare-'n pamentu
Zupu cu Sasulu de pamentu! —
Ho, ho, ho
Sasule, ho!

Cà nu-i la ciapa de-a sapá
Ci-i la murgutiu de-a 'nvetiá! —

Striga dómna a dóua óra:

Cine-'n lume s'ar' aflá
Se-mi invetie murgutiulu
Fàrà frâu fàrà càpestru
Fàrà leacu de siea pre elu?
Nime-'n lume nu s'aflá,
Num' ungurulu cu vii'a.

Cumú veniá
Pre murgu sariá
Sare-'n ventu
Sare-'n pamentu
Zupu Ungurulu de pamentu! —
Ho, ho, ho
Ungure ho!

Cà nu-i la viia de-a lucrá
Ci-i la murgutiu de a-'nvetiá! —

Striga dómna a trei'a óra:

Cine-'n lume s'ar' aflá
Se-mi invetie murgutiulu,
Fàrà frâu fàrà càpestru
Fàrà leacu de siea pre elu?
Vine-unu țiganu, mesteru mare,
Si sare pe murgu calare,

Dar' murgulu camu-lu sântiese
Impregiuru se invêrtese
Sare-'n ventu
Sare-'n pamentu
Zupu țiganulu de pamentu!
Ho, ho, ho
Tîgane ho!
Cà nu-i cu foi de-a suflá
Ca-i la murgutiu de-a-'nvetiá!

Striga dóm'n'a-a patr'a óra:
Cine-'n lume s'ar' aflá
Se-mi invetie murgutiulu
Fàrà frâu fàrà capestru
Fàrà leacu de siea pre elu?
Nime-'n lume
Nu mai vine
Numai Miculu
Gramadicula
Numai Romanulu voiniculu.
Cum viniá

Pe murgu sariá.
Murgulu déca mi-lu sântiá
Urechile le ciuliá
De pre nâri para zvêrliá
Improșcă si se-'nvêrliá
Dar' Miculu nu se temeá;
Sare-'n ventu,
Sare-'n pamentu,
Zupu cu murgulu de pamentu!
Ho, ho, ho,
Murgule ho!

Cà tu ori câtu te-ai cãsni
Pre mine nu m'-ai trânti
Ca nu-su Sasulu cu ciap'a
Nici Ungurulu cu vii'a,
Nici țiganulu cu foi,
Cà-su Romanulu cu pumnii...
De-ai mâncatu si-un caru de fênu
Nu-mi isbí la pamêntu!
De-ai mancatu si-unu jumetate,
Trebe se me porti in spate,
Cà Romanu-i cá si draculu
Scfe la murgutiu nâravulu!

(Din Reteagn.)

Com. de I. P. RETEGANULU.

Abonamentu nou pre anulu 1885

se deschide la diuariale nóstre :

AMICULU FAMILIEI. Diariu beletristicu is literariu — cu ilustratiuni. Va aparé in $\frac{1}{13}$ si $\frac{15}{27}$ dî a lunei in numeri câte de $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ cóle cu ilustratiuni frumóse; si va publicá articlii sociali, poesie, novele, románuri, suveniri de caletoria s. a., — mai departe va tractá cestiuni literarie si scientifiche, cu reflexiune la cerentiele vietiei practece; va petrece cu atentiune viéti'a soçiala a Romaniloru de pretotindene, precum si a celoru-alalte poporatiuni din patria si strainatate; si prin umore dulce sî satira alésa va nisuí a face câte o óra placuta familiei strivite de grigile vietiei; si preste totu va nisuí a intinde tuturoru individiloru din familia una petrecere nobila si instructiva. Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e 4 fl. pentru Romani'a si strainatate 10 franci — lei noi, platibili si in timbre postali.

Cursulu anului urmatoriu va incepe cu novela care a obtienutu pén'a de auru destinata din partea Administratiunei acestui diariu pentru premiarea celei mai bune scrieri beletristice romane.

— **Abonantii noi voru primí gratis** totu ce a aparutu pâna acum din interesantulu romanu „Parintele Carthausi.“

PREOTULU ROMANU. Diariu basericescu scolasticu si literariu. Va esí in $\frac{4}{16}$ si $\frac{18}{30}$ dî a lunei; si va publicá: a) articlii din sfer'a tuturoru scientieloru teologice, — tractate dogmatice, istorice, juridice, morali, pastorali etc. b) articlii din sfer'a educatiunei si instructiunei religióse-morali, — tractate pedagogice, didactice si catechetice etc. c) schitie din viéti'a celoru mai celebri barbati ai basericei romane gr. c. si cunoscintie biografice despre sântii parinti ai basericei resaritene; d) predice, omilii, catechese si paranese, pre dominece, serbatori si diverse ocasiuni, — e) istorióre, novele si poesii

morali; precum si ori-ce cuvinte întiepte si amenunte aplicabili la elaborate religiöse-morali; — f) studii arheologice si documinte istorice din trecutul basericeii rom. gr. c. g) legi si dispusetiuni privitoare la basericele si scölele române confesiunali: h) Revist'a evenemintelor mai alesu a celor din sfer'a basericésca, scolastica si literaria. — Pretiulu de prenumeratiune pre anulul intregu e 4 fl. v. a. pentru Romani'a si strainatate 10 franci — lei noi.

CARTILE SATEANULUI ROMANU. Va esî in fie-care luna câte una carte, baremi de una cöla; si va publicá: a) descrierea vietiei câte a unui barbatu mai vrednicu de amentirea si recunoscinti'a poporului romanu; b) cunoscintie din economia, industria, medicina, juridica s. a.; c) poesie vechie si nóue, mai cu séma de acelea cari atingu mai de-aprópe pre poporulu nostru si impregiurarile in cari a traitu si traiesce; d) novele poporale, istoriöre, fable, anecdote, proverbie si cuvente intiepte, de invetiatura si petrecere; e) risete si zimbete; f) sciri din lumea mare. — Petiulu de prenumeratiune pre unu anu e numai 1 fl. v. a. Pentru Romani'a si strainatate 3 franci — lei noi.

— **Abonantii voru primí gratis** mai multe portrete si alte icöne frumöse, — afora de ace'a 'si voru poté procurá cu diumetate pretiulu mai multe opuri aparute in Editiunea ori trecute in proprietatea nóstra. —

— **Töte aceste trei diuaria** — cu töte premiile si favorurile — abonate de-odata, costau pre anulul intregu numai 8 fl. v. a., pentru Romani'a 20 franci — lei noi. —

➡ **Mai avem cateva esemplarie complete si din unii ani trecuti si le damu cu pretiuri förte reduce.**

CALENDARIA PRE AN. ORD. 1885.

Calendariulu Aurorei. Pretiulu cu porto francatu 30 cr.
Calendariulu Pedagogicu. Pretiulu cu porto francatu 40 cr.
Calendariulu Amiculu Poporului. Pretiulu cu porto francatu 55 cr.
Noulu Calendariu de Casa. Pretiulu cu porto francatu 35 cr.

Proprietariu, Redactoru si Editoru: Nicolae Fekete Negruti in Gherla.
Gherla Imprimari'a „Aurora“ p. A. Todoranu 1884.